Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MELCHIOR WATHELET IŠVADA,
pateikta 2014 m. balandžio 10 d.[1]

Byla C-4/13

Agentur für Arbeit Krefeld – Familienkasse
prieš
Susanne Fassbender-Firman

(Bundesfinanzhof (Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Socialinė apsauga — Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 — 76 straipsnio 2 dalis — Išmokos šeimai — „Sutapties išvengimo“ taisyklės — Prašymo skirti išmokas nepateikimas valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai — Galimybė sumažinti išmokas“

I – **Įvadas**

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą, kurį 2013 m. sausio 2 d. Teisingumo Teismo kanceliarijai pateikė *Bundesfinanzhof* (Vokietija), susijęs su 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeisto ir atnaujinto 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97[2] ir iš dalies pakeisto 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1992/2006[3] (toliau – Reglamentas Nr. 1408/71), 76 straipsnio 2 dalies išaiškinimu.

2. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas nagrinėjant agentūros *Agentur für Arbeit Krefeld – Familienkasse* (Krefeldo darbo agentūra – Išmokų šeimai kasa, toliau – *Familienkasse*) ginčą su S. Fassbender-Firman dėl skirtų pašalpų šeimai panaikinimo nuo 2006 m. liepos mėn. ir pašalpų šeimai, išmokėtų nuo 2006 m. liepos mėn. iki 2007 m. kovo mėn. (toliau – ginčijamas laikotarpis), grąžinimo.

3. S. Fassbender-Firman ir jos sutuoktinis turi teisę Vokietijoje ir Belgijoje gauti pašalpas šeimai už sūnų. Taikant Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalį, mokėti jiems skirtas išmokas šeimai pirmiausia yra kompetentinga Belgijos Karalystė – valstybė narė, kurioje gyvena šios šeimos nariai, kad būtų išvengta nepateisinamos šių išmokų sutapties. Tačiau ginčijamu laikotarpiu S. Fassbender-Firman pašalpas šeimai gavo Vokietijoje, o jos sutuoktinis Belgijoje jų nei prašė, nei gavo.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L 28, 1997, p. 1; 2004 m. *specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 3 t., p. 3.*

3 — OL L 392, p. 1.

4. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo visų pirma klausia, ar tuo atveju, kai nepateiktas prašymas skirti išmokas šeimai valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai (Belgijos Karalystėje), kitos valstybės narės (Vokietijos Federacinės Respublikos) kompetentinga įstaiga turi diskreciją Vokietijoje mokamas išmokas sumažinti tokiu dydžiu, kuris numatytas Belgijos teisės aktuose, taikant Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį (ir prireikus, kokiomis sąlygomis).

II – **Teisinis pagrindas**

A – *Sąjungos teisės aktai*

5. Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio u punkte nustatyta:

„i) *išmokos šeimai* reiškia visas išmokas natūra arba pinigais, skirtas padengti šeimos išlaidoms pagal 4 straipsnio 1 dalies h punkte numatytus teisės aktus <…>;

ii) *pašalpos šeimai* reiškia periodiškas išmokas pinigais, kurių skyrimas priklauso tiktai nuo šeimos narių skaičiaus ir prireikus nuo jų amžiaus.“

6. Pagal Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalies h punktą šis reglamentas taikomas visiems teisės aktams, kurie apima su išmokomis šeimai susijusias socialinės apsaugos sritis.

7. Reglamento Nr. 1408/71 73 straipsnyje „Pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo, kurio šeimos nariai gyvena valstybėje narėje, kitoje nei kompetentinga valstybė“ nustatyta:

„Pagal darbo sutartį dirbantis asmuo arba savarankiškai dirbantis asmuo, kuriam taikomi valstybės narės teisės aktai, už savo šeimos narius, gyvenančius kitos valstybės narės teritorijoje, turi teisę gauti išmokas šeimai, numatytas pagal pirmosios valstybės teisės aktų nuostatas, tartum jie gyventų toje valstybėje, laikantis VI priedo nuostatų.“

8. Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnyje „Taisyklės ar prioritetai, kai teisė gauti išmokas šeimai pagal kompetentingos valstybės teisės aktus sutampa su teise gauti išmokas šeimai pagal valstybės narės, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, teisės aktus“, taikytame pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms, numatyta:

„1. Jeigu tą patį laikotarpį tam pačiam šeimos nariui ir darbinei veiklai tęsti yra mokamos išmokos šeimai pagal tos valstybės narės, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, teisės aktus, teisė gauti išmokas šeimai, mokamas pagal kitos valstybės narės teisės aktus, jei tai numatyta pagal 73 ar 74 straipsnius, sumažinama tokiu dydžiu, kuris mokamas pagal pirmosios valstybės narės teisės aktus.

2. Jeigu valstybėse narėse, kurių teritorijoje šeimos nariai gyvena, išmokų skirti neprašoma, kitos valstybės narės kompetentinga įstaiga gali taikyti 1 dalies nuostatas, tartum išmokas būtų paskyrusi pirmoji valstybė narė.“

B – *Ginčijamu laikotarpiu taikyti Vokietijos nacionalinės teisės aktai*

9. Pajamų mokesčio įstatymo (*Einkommensteuergesetz*, toliau – *EStG*) 65 straipsnyje „Kitos vaiko išmokos“ nustatyta:

„1. Pašalpos šeimai nėra mokamos už vaiką, už kurį mokama (arba būtų mokama, jeigu būtų paduotas toks prašymas) viena iš šių išmokų:

1) pašalpos, numatytos teisės aktuose dėl draudimo nuo nelaimingų atsitikimų, arba priedas už vaiką, numatytas teisės aktuose dėl pensijų draudimo;

2) užsienyje skiriamos išmokos vaikui, panašios į pašalpas šeimai arba į 1 punkte nurodytas išmokas;

<...>.“

10. Išmokų vaikams įstatymo (*Bundeskindergeldgesetz*, toliau – BKGG) 4 straipsnyje „Kitos išmokos vaikams“ nustatyta:

„Išmokos vaikui nėra mokamos už vaiką, už kurį mokama (arba būtų mokama, jeigu būtų paduotas toks prašymas) viena iš šių išmokų:

1) pašalpos, numatytos teisės aktuose dėl draudimo nuo nelaimingų atsitikimų, arba priedas už vaiką, numatytas teisės aktuose dėl pensijų draudimo;

2) už Vokietijos ribų skiriamos išmokos vaikui, panašios į pašalpas šeimai arba į 1 punkte nurodytas išmokas;

<...>.“

III – **Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai**

11. Vokietijos pilietė S. Fassbender-Firman ir jos sutuoktinis (Belgijos pilietis) turi 1995 m. gimusį sūnų. S. Fassbender-Firman dirba Vokietijoje, kurioje moka privalomojo socialinio draudimo įmokas. S. Fassbender-Firman sutuoktinis buvo bedarbis, o nuo 2006 m. lapkričio mėn. jis dirba Belgijos laikinojo įdarbinimo įmonėje. Vokietijoje gyvenusi šeima 2006 m. birželio mėn. persikėlė į Belgiją ir nuo tada ten gyvena. S. Fassbender-Firman ilgą laiką Vokietijoje už vaiką gavo pašalpas šeimai, o jos sutuoktinis Belgijoje pašalpų šeimai nei prašė, nei gavo.

12. Sužinojusi, kad šeima persikėlė gyventi į Belgiją, *Familienkasse* nuo 2006 m. liepos mėn. panaikino skirtas pašalpas šeimai ir paprašė grąžinti tas pašalpas, kurios buvo išmokėtos nuo šios datos visu ginčijamu laikotarpiu. *Familienkasse* manė, kad nors pagal Vokietijos teisės aktus S. Fassbender-Firman turėjo teisę gauti pašalpas šeimai už ginčijamą laikotarpį, ji taip pat turėjo teisę tokias pašalpas gauti Belgijoje. *Familienkasse* teigimu, 2006 m. liepos–rugsėjo mėn. ši pašalpa buvo 77,05 EUR per mėnesį, o 2006 m. spalio mėn.–2007 m. kovo mėn. – 78,59 EUR per mėnesį. Anot *Familienkasse*, taikant Reglamento Nr. 1408/71 76–79 straipsnius, Vokietijoje įtvirtinta teisė gauti pašalpas šeimai turėjo būti sumažinta Belgijoje nustatytos pašalpos šeimai suma, ir *Familienkasse* turėjo mokėti tik sumų, kurias gauti teisė buvo suteikta Vokietijoje ir Belgijoje, skirtumą. *Familienkasse* teigimu, tai, kad nebuvo pateiktas prašymas skirti Belgijoje numatytas pašalpas šeimai, neturėjo reikšmės pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį, nes šia nuostata būtent siekiama išvengti, kad nebūtų apeita Reglamente Nr. 1408/71 nustatyta įgaliojimų suteikimo sistema, apdraustajam atsisakius pateikti prašymą skirti pašalpas šeimai.

13. *Finanzgericht* (finansų teismas), į kurį kreipėsi S. Fassbender-Firman, *Familienkasse* sprendimą panaikinti ir grąžinti pašalpas šeimai pripažino neteisėtu. Jis pareiškė nuomonę, kad *Familienkasse* nepasinaudojo Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalyje jai suteikta diskrecija. Iš tiesų, kaip pažymi *Finanzgericht*[4], pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį (kitaip nei pagal to paties reglamento 76 straipsnio 1 dalį) teisinė pasekmė, kai Belgijos pašalpa šeimai, kurios nebuvo prašyta, išskaičiuojama iš Vokietijos pašalpos šeimai, priklauso nuo *Familienkasse* diskrecijos. Kitaip sakant, šis sprendimas nėra privalomas. Be to, teismas pareiškė nuomonę, kad pagal Finansinių ginčų kodekso (*Finanzgerichtsordnung*) 102 straipsnio pirmąjį sakinį valdžios institucijos nuožiūra priimtiems sprendimams gali būti taikoma tik ribota teisminė kontrolė.

14. Savo kasaciniame skunde, kuriuo *Finanzgericht* sprendimas apskųstas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, *Familienkasse* nurodo, kad, vertinant teisines pasekmes, apie kurias ji sprendžia remdamasi faktinėmis aplinkybėmis, Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalimi valdžios institucijai diskrecija nesuteikiama, kaip apibrėžta Vokietijos mokesčių ir socialinės teisės aktuose. *Familienkasse* teigia, kad Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta pagrindinė taisyklė, kurią taikant galima išspręsti su teisių į išmokas šeimai sutaptimi susijusias problemas.

15. *Familienkasse* nuomone, pagrindinės bylos atveju aišku, kad teisė gauti Vokietijos pašalpas šeimai sumažinama suma, į kurią S. Fassbender-Firman gali pretenduoti gyvenamojoje valstybėje. *Familienkasse* teigimu, tai reiškia, kad nors iš principo ir taikoma teisė gauti išmokas šeimai, nurodytas sumažinimas turi būti atliekamas automatiškai.

16. Todėl *Familienkasse* mano, kad Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalyje vartojamo žodžio „gali“ negalima aiškinti kaip reiškiančio, kad valdžios institucijai suteikiama diskrecija; priešingai, šis žodis reiškia tik tai, kad net ir tuo atveju, jeigu valstybėje narėje, kurioje gyvena šeima, nepateiktas joks prašymas skirti išmokas šeimai, valstybė narė, kurios išmokos dydis sumažinamas, privalo skirti tik jai mokėti nustatytą išmokos šeimai dalį.

17. Tačiau S. Fassbender-Firman, kaip ir *Finanzgericht*, mano, kad taikant Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį užsienyje numatytų pašalpų šeimai išskaičiavimas priklauso *Familienkasse* diskrecijai.

18. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį kompetentingai įstaigai suteikiama diskrecija nuspręsti, ar taikyti šio reglamento 76 straipsnio 1 dalį tuo atveju, kai valstybėje narėje, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, nepateiktas prašymas skirti išmokas, taigi ir nuspręsti, ar panaikinti arba tam tikra dalimi sumažinti teisę gauti išmokas šeimai, kurias ta valstybė narė turi mokėti. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, visų pirma iš Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalies parengiamųjų dokumentų matyti, kad ši nuostata yra speciali taisyklė, taikoma konkrečiu atveju, kai valstybėje narėje, kurioje gyvena šeima, nėra pateiktas prašymas skirti išmokas. Teisės aktų leidėjas, Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnį papildęs 2 dalimi, norėjo tikslingai atkreipti dėmesį į ankstesnę Teisingumo Teismo praktiką[5], pagal kurią šeimos gyvenamosios vietos valstybėje narėje nepateikus jokio prašymo skirti išmokas teisė gauti pašalpas šeimai valstybėje narėje, kurioje dirbama, neturi būti sumažinama.

19. Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Vokietijos teisės sampratą žodžio „gali“ vartojimas įstatymo ar kito teisės akto tekste nebūtinai reiškia, kad valdžios institucijai suteikiama diskrecija. Šis žodis vartojamas tik kaip frazės „yra įgaliotas (-a)“ arba „turi teisę“ sinonimas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad jeigu pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį kompetentingai įstaigai suteikiama diskrecija nuspręsti, ar taikyti šio

4 — Kitaip, nei tvirtina *Familienkasse*.

5 — Sprendimai *Salzano* (191/83, EU:C:1984:343), *Ferraioli* (153/84, EU:C:1986:168) ir *Kracht* (C-117/89, EU:C:1990:279).

reglamento 76 straipsnio 1 dalį tuo atveju, kai valstybėje narėje, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, prašymas skirti išmokas nepateiktas, tuomet reikėtų nustatyti, kokiais argumentais įstaiga turėtų grįsti savo sprendimą. Šis teismas priduria, kad jeigu pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį kompetentingai įstaigai suteikiama diskrecija, tuomet kyla klausimas, kokia yra teismo įgaliojimų kontroliuoti apimtis.

20. Tokiomis aplinkybėmis *Bundesfinanzhof*, siekdamas išspręsti šį ginčą, nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad valstybės narės, kurioje dirbama, kompetentinga įstaiga gali taikyti Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalį, jeigu valstybėje narėje, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, nėra pateiktas prašymas skirti išmokų?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: kokiais vertinimo kriterijais vadovaudamasi už išmokų šeimai mokėjimą atsakinga valstybės narės, kurioje dirbama, įstaiga gali taikyti Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalį, tartum išmokos būtų suteiktos valstybėje narėje, kurioje šeimos nariai gyvena?

3. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai: kiek sprendimui, priimtam kompetentingos įstaigos nuožiūra, taikoma teisminė kontrolė?“

IV – **Procesas Teisingumo Teisme**

21. Pastabas raštu pateikė Graikijos Respublika ir Europos Komisija. Teisingumo Teismas Vokietijos Federacinei Respublikai pateikė klausimą raštu, į šį ji atsakė per nustatytą laiką.

22. Surengti teismo posėdį buvo numatyta 2014 m. kovo 5 d. Komisijos paprašyta šiame posėdyje atsakyti į jai pateiktą klausimą, be to, proceso šalių ir suinteresuotųjų asmenų paprašyta pareikšti nuomonę dėl Komisijos pastabose raštu pateiktų atsakymų į prejudicinius klausimus. Šie klausimai buvo pateikti tikintis, kad teismo posėdyje bus galima apsvarstyti tam tikrus aspektus, – manyta, kad jame visų pirma galės dalyvauti pagrindinės bylos šalys ir Vokietijos Federacinė Respublika, kurios nepateikė pastabų raštu.

23. Tačiau, kadangi norą dalyvauti teismo posėdyje pareiškė tik Komisija, šis posėdis buvo atšauktas, ir Komisijai pateiktas klausimas, į kurį prašyta atsakyti žodžiu, buvo pakeistas į klausimą, į kurį prašyta atsakyti raštu; Teisingumo Teismas atsakymą į jį gavo 2014 m. kovo 10 d.

V – **Analizė**

A – *Argumentai*

1. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

24. Graikijos Respublika mano, kad Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalies nereikia aiškinti taip, kad valstybės narės, kurioje dirbama, kompetentinga įstaiga gali taikyti Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalį, jeigu valstybėje narėje, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, nepateiktas joks prašymas skirti išmokas. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką tuo atveju, kai nuostatos nesuderintos Europos Sąjungos lygmeniu, kiekvienos valstybės narės teisės aktuose turėtų būti nustatytos socialinės apsaugos išmokų skyrimo sąlygos, šių išmokų dydis ir mokėjimo

trukmė [6].

25. Todėl, Graikijos Respublikos teigimu, nors naudojantis teise gauti išmokas šeimai pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį išmokų sutapties draudimas *ipso jure* neapima tų atvejų, kai valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai, nepateiktas joks prašymas, pagal šią nuostatą valstybei narei, kurioje dirbama, nedraudžiama klausimo reglamentuoti tiesiogiai ir pasirinkti tam tikrą teisės akte numatytą galimybę.

26. Komisijos nuomone, Reglamento Nr. 1408/71 formuluotė, ypač žodžio „gali“ vartojimas, rodo, kad šio reglamento 76 straipsnio 2 dalimi suteikiamos teisės. Jos teigimu, tai, kad aiškinant ir taikant Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnį galima numatyti kelis „kriterijus“, reiškia, kad valstybės narės gali suteikti teises. Komisija pažymi, kad ir Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalimi, ir 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 574/72, nustatančio Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, įgyvendinimo tvarką (OL L 74, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 83), iš dalies pakeisto ir atnaujinto Reglamentu (EB) Nr. 118/97, 10 straipsniu Sąjungos teisės aktų leidėjas taip pat priėmė su išmokomis šeimai susijusias nuostatas, pagal kurias atitinkamoms įstaigoms neleidžiama pasirinkti. Priešingai, žodžio „gali“ vartojimas Reglamento Nr. 1408/717 76 straipsnyje neabejotinai turėtų reikšti, kad numatyta teisinė pasekmė nėra savaiminė.

27. Tačiau Komisija mano, kad apmokestinamųjų asmenų teisė gauti išmokas šeimai negali priklausyti nuo valdžios institucijos diskrecijos, o valstybių narių teisės aktų leidėjai išmokas šeimai turi reglamentuoti aiškiai ir nedviprasmiškai. Jos nuomone, sprendimas iš tikrųjų negali būti priimamas savo nuožiūra, nes nėra kriterijų, kuriais valdžios institucija turėtų remtis. Nepageidautina ir neįsivaizduojama, kad vykdant šeimos politiką valdžios institucijai būtų palikta diskrecija spręsti svarbų pagalbos šeimoms klausimą.

28. Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką išmoka gali būti laikoma socialinės apsaugos išmoka, nes nagrinėjama išmoka gavėjams teikiama remiantis teisės aktais apibrėžta situacija, neatsižvelgiant į individualų ir diskrecinį asmeninių poreikių vertinimą, ir yra susijusi su viena iš Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalyje aiškiai išvardytų rizikos sričių. Komisijos teigimu, jeigu išmoka turi būti numatyta teisės aktuose, tai juose taip pat turi būti numatytas galimas jos sumažinimas, kuris negali priklausyti valstybės narės institucijos diskrecijai.

29. Savo atsakyme į Teisingumo Teismo rašytinį klausimą Komisija Teisingumo Teismui nurodė, kad neturi tikslios informacijos apie tai, kokie buvo teisės aktų leidėjo ketinimai Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnį papildant 2 dalimi. Komisijos pasiūlymu, kurį 1988 m. vasario 5 d. ji pateikė Europos Sąjungos Tarybai ir kurio tikslas – iš dalies pakeisti Reglamentą Nr. 1408/71 (COM(88) 27 galutinis), 76 straipsnio pakeitimas nebuvo padarytas – šį pakeitimą vėliau priėmė Taryba. Komisija spėja, kad šiuo pakeitimu Taryba norėjo atsižvelgti į nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, pirmiausia į sprendimus *Salzano* (EU:C:1984:343), *Ferraioli* (EU:C:1986:168) ir *Kracht* (EU:C:1990:279). Komisija neatsakė į Teisingumo Teismo klausimą, ar teisės aktų leidėjas ketino kompetentingai įstaigai suteikti galimybę Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalį taikyti tiesiogiai; iš esmės Komisija tik pakartojo savo pastabas dėl antrojo prejudicinio klausimo. Ji pridūrė, kad taikant privalomą prioritetinę taisyklę, pagal kurią kiekvieno konkretaus atvejo neleidžiama vertinti atskirai, būtų neproporcingai ribojamas laisvo darbuotojų judėjimo principas.

6 — Sprendimai *Klöppel* (C-507/06, EU:C:2008:110, 16 punktas) ir *Xhymshiti* (C-247/09, EU:C:2010:698, 43 punktas).

2. Dėl antrojo prejudicinio klausimo

30. Komisija, kuri vienintelė pateikė pastabas dėl šio klausimo, mano, kad prieš sumažindama išmokas arba, kaip šiuo atveju, prieš mokėdama tik didžiausios savo išmokos ir gyvenamojoje valstybėje nustatytos mažiausios išmokos skirtumą kompetentinga įstaiga turi užtikrinti, kad būtų įgyvendintos keturios sąlygos. Pirma, ši įstaiga turi informuoti tėvus, pirmiausia vieną iš jų (kurio (-s) atžvilgiu ji yra kompetentinga), kad jis (ji) turi teisę gauti išmokas šeimai gyvenamojoje valstybėje narėje. Antra, ji turi įsitikinti, ar teisė gauti išmokas šeimai gyvenamojoje valstybėje narėje yra nustatyta (bent iš principo). Trečia, šią teisę turintiems tėvams ji privalo duoti laiko formalumams, kurių reikalaujama pagal gyvenamosios valstybės narės nuostatas, sutvarkyti, pirmiausia atitinkamam prašymui pateikti. Ketvirta, ji privalo turėti tikslios informacijos apie sąlygas, dėl kurių suteikiama teisė gauti išmoką, ir apie šios išmokos dydį gyvenamojoje valstybėje narėje, nes neturėdama tokios informacijos ji negalėtų teisingai apskaičiuoti abiejų dydžių skirtumo. Kompetentinga įstaiga Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalimi jai suteikta teise galėtų naudotis tik po to, kai būtų įvykdytos šios sąlygos, ir jeigu, nepaisant visų veiksmų, prašymas gyvenamojoje valstybėje narėje ir toliau nėra pateiktas. Komisijos teigimu, idealiu atveju visos nurodytos sąlygos turėtų būti įtrauktos į kompetentingos valstybės narės teisę.

3. Dėl trečiojo prejudicinio klausimo

31. Dėl šio klausimo pastabų niekas nepateikė.

B – *Vertinimas*

1. Preliminarios pastabos dėl nagrinėjamų teisės aktų

32. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimai susiję su Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalies[7] išaiškinimu, pirmiausia su klausimu, ar tuo atveju, kai valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai, nėra pateiktas prašymas skirti išmokas, pagal šią nuostatą kompetentingai įstaigai suteikiama diskrecija taikyti šio reglamento 76 straipsnio 1 dalyje numatytą „sutapties išvengimo“ taisyklę.

33. Pažymėtina, kad Reglamentas Nr. 1408/71 buvo pakeistas 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72), šis pradėtas taikyti 2010 m. gegužės 1 d. (tą dieną Reglamentas Nr. 1408/71 nustojo galioti). Tačiau kadangi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės susiklostė anksčiau, negu įsigaliojo Reglamentas Nr. 883/2004, šiai bylai *ratione temporis* taikomas Reglamentas Nr. 1408/71. Taip pat pažymėtina, kad išaiškinimo, kurio prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nauda ateityje bus tik labai nedidelė, nes Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalis nebuvo įtraukta į Reglamentą Nr. 883/2004.

7 — Ši nuostata buvo įtraukta 1989 m. spalio 30 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3427/89, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, ir Reglamentą (EEB) Nr. 574/72 (OL L 331, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 83), ir buvo taikoma nuo 1990 m. gegužės 1 d. Jos tikslas nėra nurodytas Reglamento Nr. 3427/89 konstatuojamosiose dalyse. Be to, 1988 m. vasario 5 d. Komisijos Tarybai pateiktame pasiūlyme dėl reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 1408/71 ir Reglamentas Nr. 574/72 (COM(88) 27 galutinis), nagrinėjamas įtraukimas, atliktas Reglamentu Nr. 3427/89, nebuvo numatytas (žr. šios išvados 29 punktą). Taip pat pabrėžiu, kad šios nuostatos tikslas nepaaiškintas ir 1990 m. spalio 10 d. Europos Bendrijų darbuotojų migrantų socialinės apsaugos administracinės komisijos sprendime 91/425/EEB (Sprendimas Nr. 147 dėl Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 76 straipsnio taikymo (OL L 235, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 438), kuriame visų pirma nustatyta šio straipsnio įgyvendinimo tvarka (būtent informacija, kurią gyvenamosios vietos įstaiga turi teikti kompetentingai įstaigai dėl išmokų sumažinimo pagal sprendimo 2 dalį, abiejų valstybių teisės aktuose numatytų dydžių palyginimo tvarka ir diferencinio priedo, kurį kompetentingai įstaigai gali tekti mokėti, nustatymas).

34. Prioritetinės taisyklės, kai išmokos šeimai sutampa, šiuo metu yra numatytos Reglamento Nr. 883/2004 68 straipsnyje, kurio 2 dalyje visų pirma nustatyta, kad tuo atveju, jeigu teisės į išmokas sutampa, išmokos šeimai mokamos pagal tuos teisės aktus, kurie buvo pripažinti prioritetiniais, o pagal kitą, pirmajam prieštaraujantį, teisės aktą arba aktus priklausančių išmokos šeimai sumažinamos pirmajame teisės akte numatyto dydžio išmoka, o prireikus mokamas diferencinis priedas, lygus šią išmoką viršijančiai sumai. To paties reglamento 68 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad jeigu prašymas gauti išmokas šeimai pateikiamas valstybės narės, kurios teisės aktai yra taikomi, kompetentingai įstaigai, o ne pagal prioritetinę teisę, ta įstaiga nedelsdama perduoda prašymą valstybės narės, kurios teisės aktai galioja pagal prioritetines taisykles, kompetentingai įstaigai, praneša apie tai suinteresuotajam asmeniui ir prireikus moka 2 dalyje nurodytą diferencinį priedą. Be to, valstybės narės, kurios teisės aktai taikomi pagal prioritetines taisykles, kompetentinga įstaiga nagrinėja šį prašymą, tartum jis būtų pateiktas tiesiogiai jai, o šio prašymo pateikimo pirmajai įstaigai data laikoma jo pateikimo prioritetinei įstaigai data.

35. Mano nuomone, prieš atsakant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus naudinga priminti atitinkamas Reglamento Nr. 1408/71 nuostatas, taikomas pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms.

2. Šiai bylai taikomos nuostatos

36. Pagal Reglamento Nr. 1408/71 13 straipsnio 2 dalies a punktą asmeniui, kuris, kaip S. Fassbender-Firman, pagal darbo sutartį dirba vienos valstybės narės (šiuo atveju Vokietijos Federacinės Respublikos) teritorijoje, taikomi tos valstybės teisės aktai, net jeigu jis gyvena kitos valstybės narės (šiuo atveju Belgijos Karalystės) teritorijoje [8]. Taigi, siekiant užtikrinti socialinę apsaugą, S. Fassbender-Firman buvo taikomos Vokietijos teisės nuostatos. Pagal Reglamento Nr. 1408/71 73 straipsnį darbuotojas, kuriam taikomi valstybės narės teisės aktai, už savo šeimos narius, gyvenančius kitos valstybės narės teritorijoje, turi teisę gauti išmokas šeimai, numatytas pagal pirmosios valstybės teisės aktus, tartum jie gyventų pirmosios valstybės teritorijoje [9]. Taigi darytina išvada, kad ginčijamu laikotarpiu S. Fassbender-Firman turėjo teisę už sūnų gauti Vokietijoje nustatytas išmokas šeimai.

37. Be to, pagal Belgijos teisės aktus S. Fassbender-Firman sutuoktinis ginčijamu laikotarpiu išmokų šeimai skyrimo už tą patį vaiką sąlygas atitiko, nes iš pradžių jis buvo bedarbis, kuriam mokėtos pašalpos, paskui pradėjo dirbti Belgijoje.

38. Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnyje, kaip matyti iš jo pavadinimo, įtvirtintos „[t]aisyklės ar prioritetai, kai teisė gauti išmokas šeimai pagal kompetentingos valstybės teisės aktus sutampa su teise gauti išmokas šeimai pagal valstybės narės, kurios teritorijoje šeimos nariai gyvena, teisės aktus“. Iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad joje aptariamas teisės gauti išmokas šeimai pagal, pirma, būtent šio reglamento 73 straipsnį, antra, pagal valstybės, kurioje gyvena šeimos nariai, nacionalinės teisės aktus, kuriais suteikiama teisė gauti išmokas šeimai dėl profesinės veiklos vykdymo, sutaptis [10].

8 — Sprendimas *Bosmann* (C-352/06, EU:C:2008:290, 17 punktas).

9 — Visų pirma žr. sprendimus *Dodl ir Oberhollenzer* (C-543/03, EU:C:2005:364, 45 punktas), *Weide* (C-153/03, EU:C:2005:428, 20 punktas) ir *Slanina* (C-363/08, EU:C:2009:732, 21 punktas).

10 — Sprendimas *Schwemmer* (C-16/09, EU:C:2010:605, 45 punktas).

39. Kadangi dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo lygiagretaus Vokietijos ir Belgijos socialinės apsaugos teisės aktų taikymo teisės gauti išmokas šeimai galėjo sutapti, taigi šeimos išlaidos galėjo būti kompensuojamos per daug [11], nes S. Fassbender-Firman ir jos sutuoktinis turėjo teisę gauti išmokas šeimai dėl atitinkamo savo darbo Vokietijoje ir Belgijoje, jų teisės gauti išmokas šeimai turi būti vertinamos atsižvelgiant į „sutapties išvengimo“ nuostatas, numatytas Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnyje.

40. Taikant 76 straipsnio 1 dalį, dėl S. Fassbender-Firman sutuoktinio darbo valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai, Vokietijos teisės aktuose numatyta teisė gauti išmokas šeimai iš esmės sumažinama tokių išmokų šeimai suma, kuris numatytas Belgijos teisės aktuose [12]. Iš tiesų mokėti nagrinėjamas išmokas šeimai pirmiausia yra kompetentinga Belgijos Karalystė, o Vokietijos Federacinė Respublika prireikus turi mokėti diferencinį priedą.

41. Tačiau svarbu priminti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju S. Fassbender-Firman sutuoktinis ginčijamu laikotarpiu Belgijoje nebuvo nei pateikęs prašymo skirti išmokas šeimai, nei gavęs šių išmokų. Teisingumo Teismas nebuvo informuotas apie priežastis, kodėl šis prašymas nepateiktas. Be to, nežinau, ar tuo atveju, jeigu S. Fassbender-Firman sutuoktinis prašymą pateiktų, Belgijos išmokos už ginčijamą laikotarpį jam būtų mokamos, ar toks pavėluotas prašymas negaliotų. Informacijos trūkumas šioje byloje dar labiau išryškėjo ir net tapo kliūtimi dėl to, kad nei *Familienkasse*, nei S. Fassbender-Firman, nei Vokietijos Federacinė Respublika, nei, beje, Belgijos Karalystė nepateikė pastabų raštu ir nepareiškė noro dalyvauti Teisingumo Teismo numatytame teismo posėdyje. Šis pagrindinės bylos šalių ir Vokietijos Federacinės Respublikos susidomėjimo trūkumas galėtų būti susijęs su tuo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos faktinės aplinkybės yra senos (siekia 2006 ir 2007 m.), nagrinėjamos sumos labai nedidelės ir nuostata, kurią išaiškinti paprašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nebegalioja nuo 2010 m. gegužės 1 d. ir nebuvo įtraukta į Reglamentą Nr. 883/2004.

3. Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio išaiškinimas

42. Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos, susijusios su Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalies taikymu, matyti, jog tam, kad išmokos šeimai būtų laikomos mokėtinomis pagal valstybės narės teisės aktus, šios valstybės teisės aktuose turi būti pripažinta toje valstybėje dirbančio šeimos nario teisė gauti išmokas. Taigi tam, kad galėtų pasinaudoti šia teise, suinteresuotasis asmuo turi atitikti visas tiek formalias, tiek materialines tos valstybės teisės aktuose numatytas sąlygas, tarp kurių prireikus gali būti sąlyga pateikti išankstinį prašymą dėl tokių išmokų mokėjimo [13].

11 — Šiuo klausimu žr. Sprendimą *Dodl ir Oberhollenzer* (EU:C:2005:364, 51 punktas). Iš tiesų, vadovaujantis Reglamento Nr. 1408/71 27 konstatuojamojoje dalyje įtvirtintu tikslu išvengti nepateisinamos išmokų sutapties, šio reglamento 12 straipsnyje „Išmokų sutapimo [sutapties] išvengimas“ (be kita ko, jo 1 dalyje) nurodoma, kad reglamentas „negali nei suteikti, nei išsaugoti teisės gauti kelias tos pačios rūšies išmokas už vieną ir tą patį privalomo draudimo laikotarpį“. Kadangi Reglamento Nr. 1408/71 12 straipsnis įtrauktas į jo I antraštinę dalį, susijusią su bendrosiomis nuostatomis, šioje nuostatoje išskirti principai taikomi prioritetinėms taisyklėms, kai šio reglamento 76 straipsnyje numatytos teisės gauti išmokas šeimai sutampa. Taip pat žr. mano išvadą byloje *Wiering* (C-347/12, EU:C:2013:504, 51 ir 52 punktai).

12 — Savo Sprendime *Ferraioli* (EU:C:1986:168) Teisingumo Teismas priminė, kad Reglamento Nr. 1408/71 nuostatų aiškinimui turi įtakos Sutartyse įtvirtintas tikslas įgyvendinti laisvą darbuotojų judėjimą, ir šio reglamento 76 straipsnio negalima taikyti taip, kad, pakeičiant galimas vienos valstybės narės pašalpas kitoje valstybėje narėje mokėtinomis pašalpomis, iš darbuotojo būtų atimta galimybė gauti palankiausias pašalpas. Teisingumo Teismo teigimu, pagal principus, kuriais grindžiamas Reglamentas Nr. 1408/71, reikalaujama užtikrinti, kad tuo atveju, jei gyvenamosios valstybės mokamų išmokų dydis yra mažesnis nei kitos valstybės skolininkės mokėtinų išmokų dydis, darbuotojas neprarastų teisės gauti didesnę sumą ir turėtų teisę iš minėtos kitos valstybės socialinės apsaugos institucijos gauti išmokų priedą, lygų šių dviejų sumų skirtumui. Reikėtų priminti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas įtvirtino išmokų šeimai sutapties išvengimo taisyklių įgyvendinimo sąlygas; jose visų pirma numatytas gyvenamosios valstybės narės ir valstybės narės, kurioje dirbama, institucijų keitimasis informacija, siekiant palyginti nagrinėjamas išmokas ir jų dydžius, kad būtų įmanoma nustatyti galimą diferencinį priedą. Visų pirma žr. Sprendimą 91/425. Žr. mano išvadą byloje *Wiering* (EU:C:2013:504, 53 ir 54 punktai ir nurodyta Teisingumo Teismo praktika).

13 — Sprendimas *Schwemmer* (EU:C:2010:605, 53 punktas, ir nurodyta Teisingumo Teismo praktika).

43. Byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Ragazzoni* (134/77, EU:C:1978:88), Teisingumo Teismas paaiškino, kad 76 straipsnio 1 dalis yra minėto reglamento 73 straipsnyje nustatyto principo išimtis ir kad šia nuostata siekiama tik riboti sutapties galimybę [14]. Taigi teisė gauti išmokas šeimai, mokėtinas valstybėje narėje, kurioje dirbama, turi būti sumažinama tik tuomet, jeigu šios išmokos iš tikrųjų sutampa su valstybės narės, kurioje gyvena šeimos nariai, išmokomis, o tai reiškia, kad išmokos gyvenamojoje valstybėje iš tikrųjų buvo gautos, taigi dėl jų buvo pateiktas prašymas [15].

44. Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad taikant Teisingumo Teismo išaiškintą Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalį S. Fassbender-Firman teisė gauti išmokas šeimai Vokietijoje pagal šio reglamento 73 straipsnį neturėjo būti sumažinta, nes išmokos šeimai nebuvo gautos [16] Belgijoje – valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai (dėl jų nebuvo pateiktas prašymas [17]).

45. Ar dėl Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalies, kuri įtraukta Reglamentu Nr. 3427/89, ši išvada pakinta?

46. Atsižvelgiant į šios nuostatos formuluotę, jeigu valstybėje narėje, kurios teritorijoje gyvena šeimos nariai, prašymas skirti išmokas nepateiktas, kitos valstybės narės „kompetentinga įstaiga gali“ taikyti Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalies nuostatas, taigi teisė gauti toje kitoje valstybėje narėje mokėtinas pašalpas šeimai gali būti sumažinta valstybės narės, kurioje gyvena šeimos nariai, teisės aktuose numatyta suma, tartum išmokas būtų skyrusi ši valstybė narė.

47. Kitaip negu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui nurodė *Familienkasse*, manau, kad žodžio „gali“ vartojimas šioje nuostatoje aiškiai rodo, kad sumažinti išmokas šeimai, mokėtinas valstybėje narėje, kurioje dirbama, nėra privaloma. Taigi sumažinti tokią teisę Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalimi leidžiama, bet neįpareigojama.

48. Atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalies formuluotę nekyla abejonių, kad šioje dalyje yra pripažįstama galimybė tokią teisę sumažinti, net jeigu išmokos iš tikrųjų nesutampa.

49. Taigi taikant šią nuostatą teisę gauti išmokas, skiriamas pagal valstybės narės teisės aktus, iš darbuotojo migranto ar jo įpėdinių galima atimti; dėl to jie gautų mažesnes išmokas šeimai, negu numatytos tiek valstybės narės, kurioje dirbama, tiek valstybės narės, kurioje gyvena šeimos nariai, teisės aktuose [18]. Mano nuomone, tokia leidžianti nukrypti nuostata turi būti aiškinama siaurai, todėl negali būti privaloma.

50. Šiame etape reikia išnagrinėti, kas gali naudotis tokia galimybe ir kokiomis sąlygomis. Manau, kad šie klausimai susiję ir turi būti nagrinėjami remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, kurioje nustatyta, kad socialinės apsaugos išmoka pagal Reglamentą Nr. 1408/71 gavėjams turi būti teikiama *remiantis teisės aktais apibrėžta situacija*, neatsižvelgiant į individualų ir diskrecinį asmeninių poreikių vertinimą, ir turi būti susijusi su viena iš Reglamento Nr. 1408/71 4 straipsnio 1 dalyje aiškiai išvardytų rizikos sričių [19].

14 — 6 ir 7 punktai.

15 — Sprendimas *Kracht* (EU:C:1990:279, 11 punktas).

16 — Nors nuostatoje kalbama apie „numatytas“ išmokas.

17 — Pabrėžiu, kad Sprendimo *Schwemmer* (EU:C:2010:605) 54 punkte Teisingumo Teismas priminė, jog sprendimų *Ragazzoni* (EU:C:1978:88), *Salzano* (EU:C:1984:343), *Ferraioli* (EU:C:1986:168) ir *Kracht* (EU:C:1990:279) atveju priežastys, dėl kurių nepateiktas išankstinis prašymas, neturėjo įtakos atitinkamose bylose pateiktiems Teisingumo Teismo atsakymams.

18 — Pagal analogiją žr. Sprendimą *Schwemmer* (EU:C:2010:605, 58 punktas). Iš tiesų taikant Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį prireikus būtų mokėtinas tik Vokietijoje nustatytos didesnės išmokos ir Belgijoje nustatytos mažesnės išmokos skirtumas, t. y. diferencinis priedas, nors S. Fassbender-Firman ir jos sutuoktinis turėjo teisę gauti už sūnų pašalpas šeimai abiejose valstybėse narėse.

19 — Šiuo klausimu žr. Sprendimą *Lachheb* (C-177/12, EU:C:2013:689, 30 punktas ir nurodyta Teisingumo Teismo praktika). Išskirta mano.

51. Reikalavimas išmokas šeimai skirti remiantis teisės aktais apibrėžta situacija reiškia, kad kompetentingos valstybės narės ir, be kita ko, nagrinėjamu atveju valstybės narės, kurioje dirbama, teisės aktuose turi būti nustatytos ne tik išmokų skyrimo sąlygos, bet prireikus ir šių išmokų sumažinimas. Šiuo klausimu pažymiu, kad Reglamento Nr. 1408/71 1 straipsnio j punkte nustatyta, kad „teisės aktai reiškia kiekvienos atskiros valstybės narės statutus, reglamentus ir kitas nuostatas bei visas kitas įgyvendinimo priemones, esamas ar būsimas, susijusias su socialinės apsaugos sritimis ir sistemomis, kurioms taikom[a] 4 straipsnio 1 <...> dal[is]“.

52. Todėl, kaip nurodyta šioje byloje pateiktose prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo ir Komisijos pastabose, Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalis yra Sąjungos teisės nuostata, kuria suteikiamos teisės. Suteikus šias teises, „valstybei narei, kur dirbama“ [20], leidžiama savo teisės aktuose numatyti, kad kompetentinga įstaiga gali sumažinti teisę gauti išmokas šeimai, jeigu prašymas gauti šias išmokas nepateiktas valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai. Remiantis tuo darytina išvada, kad tuo atveju, kai valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai, nepateiktas joks prašymas skirti išmokas, valstybės narės, kurioje dirbama, kompetentinga įstaiga Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 1 dalį gali taikyti tik tuomet, jeigu šios valstybės teisės aktuose tokia galimybė yra aiškiai ir nedviprasmiškai numatyta.

53. Iš tiesų tik tokiomis nuostatomis galima užtikrinti, kad visuomenė gautų būtiniausią informaciją. Kaip teisingai pažymi Komisija, apmokestinamųjų asmenų teisė gauti išmokas šeimai negali priklausyti nuo kompetentingos įstaigos diskrecijos.

54. Taikant teisinio tikrumo ir skaidrumo reikalavimą, darbuotojams migrantams ar jų įpėdiniams turi būti sukurta aiški ir tiksli teisinė aplinka, kuri jiems leistų susipažinti ne tik su visomis savo teisėmis, bet ir prireikus su šių teisių apribojimais [21].

4. Dėl nagrinėjamų nacionalinės teisės aktų

55. Reikėtų trumpai išnagrinėti klausimą, ar nacionalinės nuostatos, kaip antai *EStG* 65 straipsnis ir BKGG 4 straipsnis, atitinka teisių suteikimo sąlygas, numatytas Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalyje.

56. Vokietijos Federacinė Respublika iš esmės pažymi, kad byloje, kurioje priimtas Teisingumo Teismo sprendimas *Hudzinski ir Wawrzyniak* (C-611/10 ir C-612/10, EU:C:2012:339), *EStG* 65 straipsnis ir BKGG 4 straipsnis buvo aiškinami ir taikomi laikantis Sąjungos teisės. Šiame sprendime aiškiai numatytas sumažinimas, taip pat galimo mažiausių užsienyje nustatytų pašalpų šeimai ir didžiausių nacionalinių pašalpų šeimai skirtumo mokėjimas. Ši valstybė narė mano, kad kompetentinga įstaiga neturi jokios diskrecijos šiuo klausimu.

57. Mano nuomone (bet tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), iš Teisingumo Teismui pateiktų dokumentų matyti, kad nuostatos, kaip antai *EStG* 65 straipsnis ir BKGG 4 straipsnis, atitinka teisinio tikrumo ir skaidrumo kriterijus, kurių Sąjungos teisėje reikalaujama siekiant suteikti teises, kaip numatyta Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalyje, ir kad šiomis nuostatomis suteikiama galimybė mokėti diferencinį priedą [22].

20 — Sprendimai *Kracht* (EU:C:1990:279, 10 punktas) ir *Schwemmer* (EU:C:2010:605, 56 punktas).

21 — Pagal analogiją žr. Sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415, 58 ir 59 punktai).

22 — Žr. šios išvados 12 punktą. Iš tiesų atrodo, kad *Familienkasse* mano, jog diferencinis priedas yra mokėtinas.

5. Dėl galimo reikalavimo nustatyti papildomas sumažinimo sąlygas

58. Turiu dar kartą aptarti Komisijos pastabas dėl sąlygų, kurios, jos teigimu, turėtų būtų įgyvendintos prieš sumažinant išmokas šeimai pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį[23].

59. Mano nuomone, Komisijos labai išsamiai apibūdintos sąlygos yra iš dalies pagrįstos Reglamento Nr. 883/2004 68 straipsnio 3 dalies nuostatomis[24], kuriomis siekiama išsaugoti teises gauti išmokas šeimai, mokėtinas valstybėje narėje, kurios teisės aktai taikomi pagal prioritetines taisykles, kai prašymas skirti šias išmokas pateiktas neprioritetinės valstybės narės kompetentingai įstaigai.

60. Tenka konstatuoti, kad šios Komisijos pasiūlytos tikslios sąlygos į Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalies nuostatas nėra aiškiai įtrauktos, ir dėl šių sąlygų 76 straipsnio 2 dalyje numatyto teisių suteikimo negalima riboti atgaline data.

61. Todėl manau, kad kompetentinga įstaiga neturi jokios diskrecijos priimti sprendimo sumažinti išmokas šeimai pagal Reglamento Nr. 1408/71 76 straipsnio 2 dalį. Taikant šią nuostatą valstybei narei, kurioje dirbama, leidžiama savo teisės aktuose numatyti, kad kompetentinga įstaiga gali sumažinti teisę gauti išmokas šeimai, jeigu valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai, nepateiktas prašymas gauti šias išmokas. Valstybės narės, kurioje dirbama, teisės aktuose turi būti aiškiai nustatyta, kaip naudotis šia galimybe. Manau, kad kiekvieno konkretaus atvejo atskiras vertinimas, kurį Komisija pasiūlė savo atsakyme raštu į Teisingumo Teismo klausimą[25], prieštarauja ne tik Komisijos ankstesnėms rašytinėms pastaboms dėl kompetentingos įstaigos diskrecijos nebuvimo šioje srityje[26], bet ir pačiai socialinės apsaugos išmokos sąvokai, kaip ji suprantama pagal Reglamentą Nr. 1408/71[27].

62. Manau, kad atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmiausia į kompetentingos įstaigos diskrecijos nebuvimą šioje srityje, nereikia atsakyti į antrąjį ir trečiąjį klausimus, kuriuos pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

VI – **Išvada**

63. Atsižvelgdamas į visus išdėstytus argumentus siūlau Teisingumo Teismui *Bundesfinanzhof* atsakyti taip:

Kompetentinga įstaiga neturi jokios diskrecijos priimti sprendimo sumažinti išmokas šeimai pagal 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, kuris iš dalies pakeistas ir atnaujintas 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 ir iš dalies pakeistas 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1992/2006, 76 straipsnio 2 dalį. Taikant šią nuostatą valstybei narei, kurioje dirbama, leidžiama savo teisės aktuose numatyti, kad kompetentinga įstaiga gali sumažinti teisę gauti išmokas šeimai, jeigu valstybėje narėje, kurioje gyvena šeimos nariai, nepateiktas prašymas gauti šias išmokas. Valstybės narės, kurioje dirbama, teisės aktuose turi būti aiškiai nustatyta, kaip naudotis šia galimybe.

23 — Žr. šios išvados 30 punktą.
24 — Žr. šios išvados 34 punktą.
25 — Žr. šios išvados 29 punktą.
26 — Žr. šios išvados 27 ir 53 punktus.
27 — Žr. šios išvados 50 punktą.